

**BARLANGKUTATÓK
SZABLYÁR PÉTER
SZAKMAI TALÁLKOZÓJA
2016. november 18-20.
Eger, Eszterházy Károly Egyetem**

(lásd a 2. oldalt)

**PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK**

**2016.
november–december**

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

ELŐADÁSOK

a Szemlő-hegyi-barlang vetítőtermében

November 9. szerda 18 óra

Varga Zoltán: A Tayos-barlang kutatásának dokumentált története. Könyvbemutatóval egybekötött előadás a 2014. évi equadori Tayos-barlangi expedícióról.

A könyv két kötetes, a két kötet ára 7000 Ft.

November 30. szerda 18 óra

Fosszília Klub. Vetítés a Társulat tanulmányútaiból.

**BARLANGKUTATÓK
„SZABLYÁR PÉTER”
SZAKMAI TALÁLKOZÓJA
2016. november 18–20.**

Eger

Eszterházy Károly Egyetem

A rendezvényt a
Nemzeti Kulturális
Alap támogatja

JELENTKEZÉS

Jelentkezési és szállásfoglaló űrlap: <https://goo.gl/forms/xV4EVt1s8GBHk7KW2>

Jelentkezési határidő: november 14. A jelentkezési lap kitöltését követően e-mailt küldünk a fizetendő összegről. Fontos tudnivaló: a szállásfoglalás a befizetéssel válik véglegessé.

Részvételi díj:

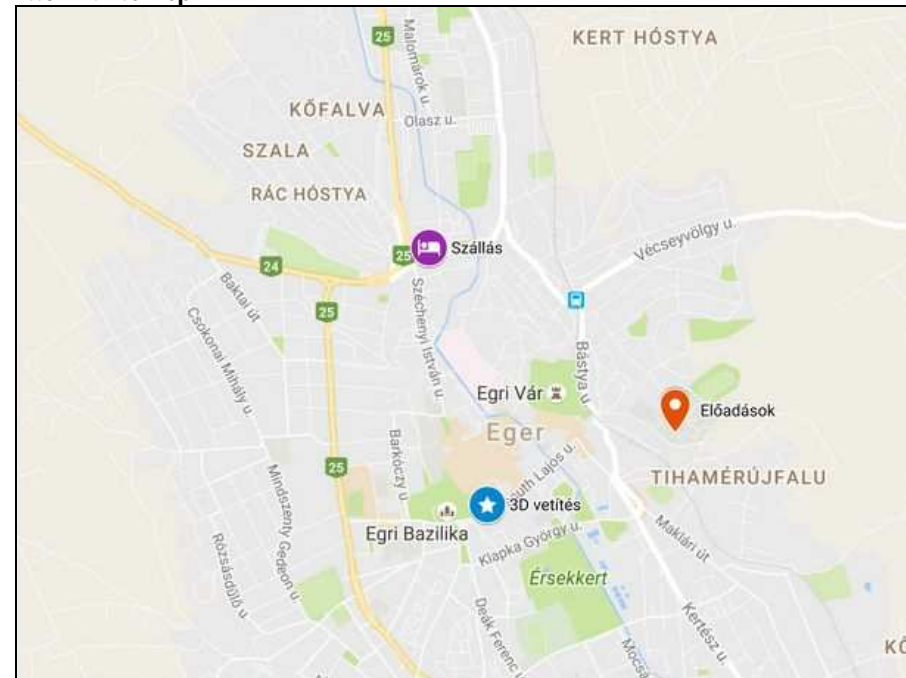
4000 Ft, MKBT tagoknak 2000 Ft, azon MKBT tagoknak, akik legkésőbb a regisztrációnál 2017. évi tagdíjukat is rendezik, **1000 Ft.** A részvételi díj a rendezvényre elnyert támogatás eredményeképpen magában foglalja a pénteki autóbusszos kirándulást, továbbá a szombati és vasárnapi ebédet, illetve a szombat esti hagyományos zsíroskenyér-party-t is. Az étkezési jegyek a regisztrációnál vehetők majd át.

Regisztráció: az előadások épületében.

Vegetáriánus étkezési igényt kérjük **november 14-ig** a Titkárságon jelezni.

HELYSZÍNEK

Áttekintő térkép

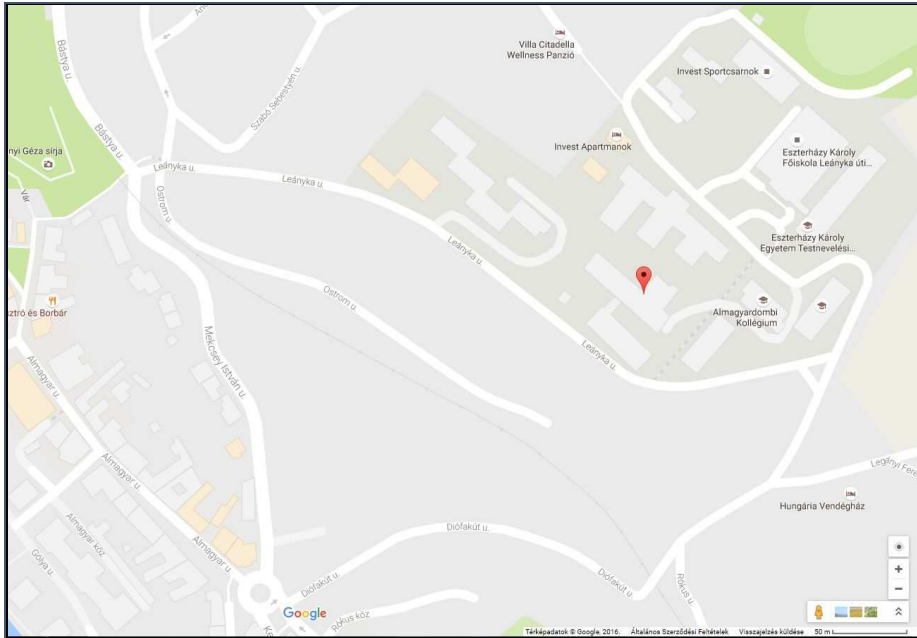

November 18. esti 3D vetítés: Eger, Eszterházy tér 1. Moziterem

A főbejáratról irányjelző táblák mutatják majd az utat a moziteremhez.

Előadások (november 19–20.): Eszterházy Károly Egyetem Természettudományi Kar, Eger, Leányka út 4. C épület

SZÁLLÁS

A Társulat a Wigner Középiskola Kollégiumában csoportosan foglal szállást azoknak, akik ezt kérik, adataikat (név, lakcím, születési idő, személyi azonosító) megadják és a szállásdíjat legkésőbb november 14-ig a Társulathoz befizetik. Ez után csak egyéni foglalás lehetséges. A jelentkezési úrlapon mód van több ember számára közös szobában szállást foglalni. Kérjük, aki így tesz, mindenképpen egyeztessen azokkal, akik nevében foglal, elkerülendő az átfedéseket. Aki már foglalt szállást Nóránál telefonon vagy e-mailben, annak azt a kérdőíven nem kell megismételnie!

Árak: 3 ágyas kollégiumi szoba közös fürdőszobával **1 napra 2000 Ft/fő, több napra 1900 Ft/fő.** 18 év fölött **napi 450 Ft idegenforgalmi adót** kell fizetni.

A kollégium az előadások színhelyétől 15 percnyi gyaloglásra van.

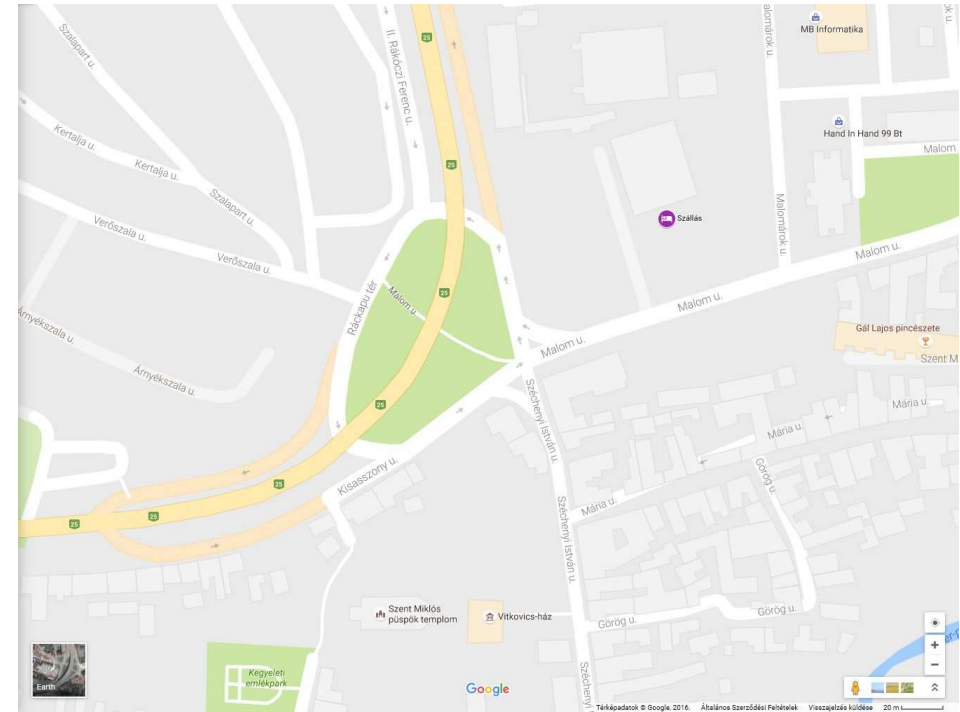
Elérhetősége: Wigner Jenő Műszaki Informatikai Középiskola és Kollégium
3300 Eger, II. Rákóczi Ferenc út 2.

Tel.: 36 / 311-211

Email: koli@wignerkozepiskola.hu

Web: <http://www.wignerkollegium.hu/szallas>

A kollégium területén zárt, őrzött parkoló áll rendelkezésre. **Bejárat a Malom utca felől.**

KIRÁNDULÁSOK

November 18. péntek 10,00–17,30

Terepi kirándulások a 40 éves Myotis kutatási helyszíneire

A kirándulásokra Egerből (a szállás parkolójából) induló bérelt autóbusszokkal kerül sor, melyeken a helyeket (21 fő, ill. 16 fő) a jelentkezés sorrendjében töltjük fel.

"A" változat: végig aszfalt úton – **vezeti Dr. Hevesi Attila**

1. Egerből Lillafüred felé a 21-es kilométerig megyünk, ahol az aszfaltút mellett leparkolunk. 100 m-en belül az alábbi három barlangot tudjuk megnézni, nagy részét utcai ruhában, de alapfelszereléssel szinte mindent:

- Kőhāti-barlang,
- Kőhāti Meander-barlang
- Ilus-kúti-barlang

2. A kőhāti-barlangoktól továbbmenve a bánya-hegyi sorompón keresztül felmegyünk Nagy-mezőre, ahol megnézzük az alábbi barlangok bejáratát:

- Nagymezői-víznyelő-barlang
- Nagymezői-zsomboly
- Nagymezői-hasadékbarlang

3. Továbbmegyünk a Zsidó-rétig, ahol felszíni séta keretében megnézzük:

- Mohos-töbör

- Zsidó-réti-barlang
- Fekete-sári-sziklaodú

4. Szilvásvárad felé lemelve a Szalajka-forrásbarlang táróját nézhetjük meg. Onnan vissza Egerbe.

"B" változat: Olasz-kaputól 4 km dózer úton + gyalog 6 km-es kör – **vezeti Lengyel János**

1. Egerből Lillafüred felé a 21-es kilométerig megyünk, ahol az aszfaltút mellett leparkolunk. 100 m-en belül az alábbi három barlangot tudjuk megnézni, nagy részét utcai ruhában, de alapfelszereléssel szinte mindent:

- Kőháti-barlang,
- Kőháti Meander-barlang
- Ilus-kúti-barlang

2. A kőháti-barlangoktól tovább menve a bánya-hegyi sorompón keresztül felmegyünk Olasz-kapuig, onnan dózer úton Kálmán-rétig kb. 4 km. Onnan 2 km gyalog oda, 2 km vissza:

- Vöröskő-völgyfői-barlang
- Vöröskő-oromi-barlang

3. Pes-kő + Pes-kő-katlan barlangjai

4. Szilvásvárad felé lemelve a Szalajka-forrásbarlang táróját nézhetjük meg. Onnan vissza Egerbe.

ELŐADÁSOK

November 18.

Péntek esti gálaműsor (20,00) Egri Csaba és Borzsák Sarolta 3D vetítése

November 19.

Regisztráció és étkezési jegyek átvétel (8,00-tól a Lányka utcában)

I. szekció - Társulati élet, csoportélet, csoportbeszámoló (9,30–11,35)

Dr. Leél-Őssy Szabolcs: Elnöki köszöntő (5 p)

Takácsné Bolner Katalin: Cholnoky pályázat eredményhirdetése (15 p)

Kosztra Barbara: Mi történt az MKBT háza táján a 2015-ös szakmai napok óta? (15 p)

Böröcsök Péter: Áttekintés az Oktatási Szakosztály munkájáról. Hogyan tegyük még hatékonyabbá a képzést? (15 p)

Hegedűs Gyula: A Magyar Barlangi Mentőszolgálat tevékenysége az elmúlt 5 évben (2011–2015) (15 p)

Lengyel János: 40 éves a Myotis Barlangkutató Egyesület (20 p)

Kovács Richárd: 25 év a Csévi-szirteken – Ariadne-barlangrendszer (20 p)

Tóth Attila: Pál-völgyi-barlang és a Bekey csoport 35 éve (20 p)

II. szekció - Tudományos kutatás I. (11,50–13,05)

Gruber Péter: Élettelen természeti értékek megőrzése az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság területén (20 p)

Dr. Surányi Gergely: Müontomográfias kutatás a Királylaki-táróban (15 p)

Dr. Angyal Dorottya–Efraín Chavez–Solíz–Dr. Nuno Simoes–Dr. Benjamin Magaña:

Újabb zoológiai felfedezések Yucatán állam víz alatti barlangjaiban (*Mexikó*) (15 p)

Szeredi Anna–Nyíró Ádám Artúr: Régészeti barlangi lelőhelyek (15 p)

III. szekció - Hazai feltáró kutatás (14,00 – 15,20)

Tóth Attila–Dr. Zentay Péter–Dr. Hajnal Ágnes: Új feltárások a Pál-völgyi barlangban (15 p)

Balázs Gergely: *A Reménytelenen is túl* (15 p)

Ba Julianna–Polacsek Zsolt: Tatabánya barlangkutatás 2014–2016 (20 p)

Kocsis Ákos: Vízfestés, nyomjelzés lehetősége a Déli-Bakony víznyelői és forrásai között (15p)

Slíz György: Feltárások és kalandozások a Pilistől Borsodig (15 p)

IV. szekció - Módszertan (mérés, ábrázolás, feltárási- és kötéltechnika) (15,35–17,00)

Gáti Attila: 3D térképezés mindenkinek (15 p)

Szabó Zoltán–Krkos Márk–Lukács László: *Ú 88', hazám, hazám, avagy a paradicsom meghódítása* (20 p)

Fekete Zsombor–Sűrű Péter: Barlangi vízhozammérések tapasztalatai (15 p)

Sándor Zsolt: Egy kötél vagy két kötél? Gondolatébresztő kötéltechnikáról barlangász és ipari alpinista szemmel (15 p)

Lengyel János: Valamit a szállítópályákról ... (15 p)

Milotta Péter: *Tűzoltótömlővel a sárkítöltés ellen* (10 p)

V. szekció - Külföldi feltáró kutatás (17,15–18,45)

Pajor Gergely, Pauline Oberender: Hochschwab – magyar barlangkutatók eredményei Ausztriában (20 p)

ifj. Adamkó Péter–Dr. Ambrus Gergely–Pál Zsolt–Sárközy Ádám–Tóth Attila: Új feltárások a Michele Gortani-rendszerben (20 p)

Kunisch Péter: *Canin-fennsík télen* (15 p)

Szegedi László Modor–Izápy Viktor: *Canin nyáron* (15 p)

Takácsné Bolner Katalin–Hegedűs András–Kun Botond: *Montenegro 2016* (20 p)

Szombat esti gálaműsor (20,30-21,30)

Dr. Ambrus Gergely–ifj. Adamkó Péter–Tóth Attila–Jäger Attila: Inverse Everest. Fotó-expedíció a Föld legmélyebb barlangjában.

Az előadás után az előtérben akusztikus örömmzene az *Adrenalin Tourist Rock Band* és a *SpeleoBand* zenészei előadásában.

November 20.

VI. szekció - Tudományos kutatás II. (9,30–10:45)

Slíz György: Miről árulkodik a huzat? Új gondolatok, összefüggések és mérési elvek a feltáró kutatás szolgálatában (15 p)

Csondor Katalin–Erőss Anita–Horváth Ákos–Szieberth Dénes: Karsztkutatók természetes nyomjelzőkkel a Budai Termálkarszton (10 p)

Dr. Angyal Dorottya–Balázs Gergely–Dr. Dányi László: Szemelvények az elmúlt évek hazai barlangzoológiai kutatásaiból (20 p)

Virág Magdolna–Dr. Mindszenty Andrea–Dr. Leél-Őssy Szabolcs: A barlangok mikrovilága (15p)

Nyíró Ádám Artúr: Barlangászok a Késő bronzkorban (15 p)

VII. szekció - Történeti / szakirodalmi áttekintés (10,45–11,30)

Regős József: A Szalajka-völgy egy barlangkutató szemével (15 p)

Dr. Lénárt László: Barlangos motívumú postabélyegek (15 p)
 Csepreghy Ferenc József: Pénzpataki-víznyelőbarlang (15 p)

VIII. szekció - Éléménybeszámoló (túra, konferencia, kutatótábor) (11,45-13,10)

Dr. Surányi Gergely: A pilisi 870-es, avagy Magyarország leghosszabb kötélhídjának története (15 p)
 Dr. Leél-Óssy Szabolcs: A Déli-sziget (Új-Zéland) karsztjain (20 p)
 Illés Andrea: Tábor az abaligeti "Jangce" völgyében (10 p)
 Köblös Gabriella-Virág Magdolna: Paleokarszt a postojnai 24th International Karstological School "Classical karst" konferencián (15 p)
 Dr. Riskó Ágnes: Beszámoló az MKBT 2016-os szlovéniai tanulmányútjáról (10 p)
 Fleck Nóra: Beszámoló az MKBT 2016-os felvidéki, erdélyi és ausztriai tanulmányútjáról (15p)

A közönségsvázlatok alapján **legjobb előadás előadójának egyéves Földgömb magazin előfizetés** a jutalma, az MKBT Elnöksége felajánlásával.

FONTOS! A nagyszámú előadás miatt **kérjük az előadókat a jelzett időkeret betartására**, amibe a vetítés elindítása is bele kell férjen. Az utóbbi zökkenőmentessé tétele érdekében kérünk minden előadót, hogy előadását a szekció előtt szünetben töltsse fel a közös számítógépre, és ha előadásában videobetét van, próbálja ki, hogy az működik-e. Az időkeret betartását segíti, ha percenként egy diával számolunk, tehát egy 15 perces előadás kb. 15 diát tartalmaz.

A programváltoztatás jogát a szervezők fenntartják.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ

Kosztra Barbara (kosztrab@yahoo.com), Csépe-Muladi Beáta (muladi.beata@gmail.com)
 Szállással kapcsolatban: Fleck Nóra (mkbtiroda@gmail.com)

TÉLI KUTATÓTÁBOR JÓSVAFÓN

Az Aggteleki-karszt Kutatás Projekt idén is megrendezi hagyományos téli kutatótáborát Jósvafón.

A kutatótábor az elmúlt évek során, főként a Baradla-Domica-barlangrendszer kutatására szerveződött. Téli táboraink egyre népszerűbbekké váltak, és a nagy létszám lehetővé tette a széleskörű program szervezését, számos kutatócsoport együttműködésével. Nem kell minden nap föld alá menni, a Karszton nagy kirándulásokat lehet szervezni kicsiknek, nagyobbaknak, és szilveszterkor együtt perzselődhetünk, ünnepezhetünk a máglyánál.

A kutatás szervezésében résztvevő csoportok (Ariadne Egyesület, Bekey Csoport, Gerecse kollektíva, Erózió Team) idén főként a Baradla-Domica-barlangrendszer, a

Vass Imre-barlang, az Imolai-víznyelőbarlang, és a Baradla-tetői-zsomboly feltáró kutatására fektetnek nagyobb hangsúlyt.

A kutatótábor központja Jósvafó, bázis a Garan Vendégház.

Időpontja: 2016. december 28–2017. január 2.

Bár szép számmal vagyunk már, minden segítő kézre szükség van. Akit érdekel a program, jelentkezzen a 06-20-333-0137-es vagy a 06-20-280-0626-os telefonszámon, illetve a szaboz_plozer@yahoo.com email címen. A szervezést segíti, ha minden érdeklődő konkrét elképzeléssel és szállásigénnyel jelentkezik, hogy az a kutatásvezetők (Kovács Richárd, Polacsek Zsolt, Tóth Attila, Turi Zoli) felé könnyebben közvetíthető legyen.

Üdvözlettel: Szabó Zoltán
 AKKP

BESZÁMOLÓK, RÖVID CIKKEK

A METEOR-BARLANGI TRAGÉDIA – VISSZAEMLEKEZÉS 47 ÉV TÁVLATÁBÓL

1969. november 3-án este fél nyolc felé a jósvafői kutatóállomás nagyobbik házában műhelyében leszálláshoz készülődtünk a Vass Imre-barlangba, Kérdő Péter, Szilvai Péter és én. Már be voltunk öltözve barlangász ruhába és a felszerelésünket pakoltunk össze egy hosszabb leszállásra, akkor bejött hozzánk a másik, kisebbik házban lakó főnökünk felesége, Maucha Lászlóné Mariann: „Fiúk, a bódvaszilasi Meteor-barlangban lezuhant valaki, menjetek a faluba, a bolt előtt vár egy kocsiteket, az víz majd Szilasra.” Mariann sem tudott többet mondani. Akkoriban telefon összeköttetés – kurbli telefonon – a délután 4 óras postazárás után a putnoki postával volt összekötve, szaknyelven berepülőzve és a barlangigazgatói lakással.

Néhány perc múlva már futottunk is a két kilométerre lévő falu felé. A faluban a bolt előtt egy nagy fekete Volga személyautó várakozott, a sofőrön kívül ott volt Ránki Ernő barlangkutató is, akit mi addig személyesen még nem ismertünk. Rövid bemutatkozás után már robogtunk is, mint kiderült, az edelényi pártbizottság Volgájával és sofőrjével. Mögöttünk robogott Tarjányi Lajos a Baradla barlang Igazgatóság teherautójával és Magyar Gábor oldalkocsis motorkerékpárral. Hogy ki melyik járműben ült, arra már nem emlékszem.

Útközben Ernőtől megtudtuk, előző nap este öten (Simsa Péter, Taródi Péter, Bernhard Barna, Ránki Ernő és Lakatos László) szálltak le a Meteor-barlangba. Több napi táborozásra a barlang Titánok-termében vertek tábor és sátrat abból a célból, hogy a barlang további részét próbálják feltárni. Délután fél hat felé a kutatási helyről felfelé jövet a táborhely felé az Agyagos-termi aknában Lakatos Laci a hágcSORÓL visszaesett és pár métert zuhant, rögtön eszméletét veszítette. Simsa Péter és Bernhard Barna a helyszínen maradt Lakatossal. Taródi Péter és Ernő fél óra alatt a felszínre másztak majd lélekszakadva a három kilométerre lévő faluba futottak.

Taródi Budapestre és Miskolcra telefonált segítségért a posta oldalán lévő kurbli telefonnal. Ernő az éppen a faluban időző járási párttitkár gépkocsiját kapta kölcsön, hogy segítségért siessen. A Tengersizem szálló melletti barlangigazgatói irodához hajtatott, ahol éppen Magyarai Gábor barlangigazgató búcsúztatása zajlott, ekkor adta át igazgatói székét Baross Gábornak. Magyarai mellett Baross Gábor az új barlangigazgató, Várnai Bertalan barlangüzemvezető és Bódi Árpád is jelen voltak. A hír hallatán felfüggesztették a búcsúztatást és azonnal indultak Szilasra a barlangigazgatóság egyetlen autójával, ami egy GAZ teherautó volt. Végül ez az autó Szabó-pallagig fel tudott jutni. Magyarai az ötvenes évek legendás barlangkutatója volt, Várnai Bertalan is sokat kutatott még az ötvenes években Jakucs Lászlóval, Bódi Árpád számára pedig aggteleki lakosként és a Baraldla-barlang dolgozójaként nem volt idegen a barlangok világa. Ők telefonálták át a kutatóházba nekünk, amikor Ernő betoppant hozzánk.

Mi jó tempóban száguldottunk Bódvaszilás felé, Szinben az orvos lakásánál megálltunk. Úgy este fél kilenc felé járt az idő, abban az időben faluhelyen egy lélek sem volt már az utcán. Az orvoshoz is csak akkor kopogtattak be, ha már nagy baj volt, vagy haldoklott valaki a környék falvaiban.

Dr. Mendyk Wojciech „Vojtek” lengyel származású körzeti orvos férjként keveredett Magyarországra. Eleinte, amíg a magyar nyelvet tanulta és honosította lengyel orvosi diplomáját, egy gyárban dolgozott egyszerű melósként, de a magyar nyelvet elég furcsán törte történetünk idején is. A doktor nemcsak betegként ismerte a környék barlangászeit. Talán barlangban is járt már, a Baradlában biztosan, mert nagyon jó kapcsolatban volt Magyarai barlangigazgatóval. Elég gyakran jár unalmas téli estéken Varga Imre cigány muzsikussal – aki egyébként még barlangot is kutatott – Magyarai igazgatói lakjába, meg néha hozzánk is a kutatóállomásra. Ilyenkor az is előfordult, hogy nagy ritkán még iszogattunk is együtt.

Mondtuk neki, hogy menni kell, mert nagy baleset van Bódvaszilason a Meteor-barlang mélyén. Hős lelkületű házi orvosunk nem teljesen fogta fel, hogy most hova is kell menni gyors orvosi segítséget nyújtani, így nem ellenkezett egy cseppet sem, amikor fehér köpeny helyett munkaruhát vetettünk fel vele, meg csizmát, amiben a vadászokkal a szőlőhegyre járt. Mire Magyaraiék beértek minket, már menetkész volt.

Száguldottunk tovább, egészen a bódvaszilási barlangásházig. Ezt a házat a barlangászok egyszerűen hullaháznak nevezték, mert a nem túl nagy közös alvó-helyiségében a két emeletes, deszkából összetákolat ágyon egy-egy forgalmas hétvégén úgy feküdtek a barlangászok múmia-hálósákjaikban, mint a ravatalozóban a halottak. Megfordulni is csak egyszerre lehetett alvás közben.

Itt csatlakozott hozzánk Brandl Vili, Vörös Meteoros barlangkutató, aki egy ideje a hullaházban lakott. Valahonnan a faluból Szenthe Pista is előkerült. A Meteor-barlangot minden barlangász jól ismerte, mi, a jósvafői kutatóállomás tagjai is. Bár a mi kutatási területünk Jósvafő térsége volt, de azért többször jártunk az Alsó-hegy zombolyaiban, barlangjaiban.

A kocsi még előre tudott hajtani a TSZ majorig, de a Barlangkutató-forrástól egy tapodtat sem tovább. Gyalog indultunk neki a hegynek, amelynek legkritikusabb és legnehezebb szakasza a helyi szóhasználat alapján lófigatónak nevezett szekérút volt. Ennek leküzdése után már a Meteor-barlangot rejtő töbörhöz értünk, elsőnek jómagam, majd Szenthe Pista, Vojtek dr. és a nyomukban senki. Nem baj, majd jönnek.

A barlang bejárata a töbör alján lévő víznyelő nyílása, ami kicsit ki van tágítva, hogy a barlangász hasra vagy hanyatt fekvő könnyen beférjen, aztán jött néhány szűkű-

let, és már túl is volt az ember az első nehézségeken. A mi hős körorvosunk a lyuk láttán már a felszínen rögvést kijelentette „Én ide nem menni le, mert meghalok ott lent!”. Némi unszolás után, lengyel és magyar válogatott, nem is nyomdaképes szavak elhangzása után nagy nehezen elindult a kúszó-mászó túra. Szenthe, ha kellett húzta, én meg taszítottam doktorunkat, tetszett vagy nem tetszett ez neki. A jellegzetes hurka alakú bőr orvosi táskát én cipeltem, Szenthe meg az orvosi szobákban rendszeresített pumpás vérnyomásmérőt vitte. Vojtek doktor sok mindent mondott lefelé menet, úgy a felét megértettük, de beszélt az istenekhez is lengyelül, ha jól értelmeztem szavait.

Elértük az első aknát, itt tizenvalahány métert kell drótkötél hágcsón lemászni. Doktorunk ezt az akadályt biztosítással elég jól leküzdötte. A Titánok-csarnokának tetején lévő hágcsót is így küzdöttük le. Mikor az Agyagos-termi aknához értünk, leeresztettük Vojteket. Én az akna tetején maradtam biztosítani. Tisztán láttam fentről, hogy az akna alján egy ember fekszik, körülötte vértócsa és véres gézdarabok. Ott állt mellette Simsa Péter és percenként szölongatta a sérültet: „Lakat, Lakat, téj magadhoz!”.

Amikor Vojtek meglátta a sérültet, kifakadt: „Jajj, Istenem, hogy jutunk mi élve innen ki?!”, majd határozottan kijelentette: „Kell gyorsan szesz!”.

Azt nem mondta, milyen célból kell gyorsan a szesz, de Simsa Péter már futott is felfelé a hágcsón és elég rövid időn belül egy üveg pálinkával sietett el mellettem, és vitte le a hágcsón. Lent Vojtek kezébe nyomta a palackot, aki rögtön kinyitotta az üveget és a még mindig lihegő Simsa felé nyújtotta. Simsa döbbenetesen kérdezte: „Te doki, itt te most inni akarsz?!”. Voljék válasza egyszerre tömör és logikus volt: „Én innen ki nem megyek, ha nem iszok, és most gyógyítani is csak így tudok.”

Közben megérkezett Várnai Bertalan és Baross Gábor is. Várnai elemedett kora ellenére biztosítás nélkül mászott le a hágcsón. Levitték magukkal az én vadonatúj, 70 méteres Szizal kötelemet is, amit nehezen spórolt pénzen vettem és csempésztem be a lengyelországi Zakopánéból. A kötözött sonka módjára (hely hiányában nagy nehezen) összekötözött sérültet ezzel húztuk fel az akna tetejére, csak úgy izom-erőből. Az akna feletti szűkületet Baross Gábor, az újdonsült barlangigazgató verte szét nagykalapáccsal. Emlékszem, hogy a kődarabokat a hátammal fogtam fel.

Időközben megérkezett a többiekkel Kérdő, Magyarai, Bódi Árpai, Szilvay Péter, Brandl Vili is, így velük együtt, kézzel-kézre adva a Titánok-csarnokának alsó részéig adogattuk a sérültet, ahol a lent lévő barlangkutatók sátra volt felállítva. Nagy meglepetést jelentett számomra hogy a Titánok-csarnokában többek között három bányász-bányamentő is várakozott (talán Ormosbányáról), és az egyiknél tyúkbél madzagon odavezetett telefon volt, és a felszínnel beszélt. Addig még nem láttam ilyet, csak hallottam róla, hogy ilyen szerkezet is létezik.

Az eddigi hevenyészett kötetést itt leszedtük a sérült barlangkutatóról, majd Kérdő és én az ölünkbe fektettünk két, a felszínről hozott colos pallót, ami ácsolat céljából volt a helyszínen, arra fektették az eszméletlen Lakatos Lacit. A sérült injekciót és infúziót kapott, majd a többiek elkezdtek az ölünkben fekvő sérültet a 70 méteres Szizál kötéllel múmiaszerűen összekötni. Ahol kellett, késsel elvágták a kötelet.

Várakozás közben elővettem overálom zsebéből új fém cigarettatárcám, amit születésnapomra kaptam. Börrel bevont, igazán elegáns darab volt, úriember látszatát kölcsönözte használójának, így amikor a nyakig sáros társaságban körbekináltam, mindenki igencsak meglepődött, de majdnem mindenki vett is ki belőle egy egy cigit. Akkortájt még mindenki bagózott a barlangban. Ezt a közjátékot én már régen elfeled-

tem, de Vojtek doki úgy kb. 40 év távlatából is emlékezett rá, mikor nála jártam fiammal Szőligetén vendégségben.

Közben megérkeztek Miskolcra dr Kelen Gábor és dr Kiss Ákos orvosok. Kelen doktor gyakori vendég volt a jósavfői kutatóállomáson, Kiss doktor pedig, aki baleseti sebész volt, és Kelen szobatársa az egyetemen, életében először járt barlangban. Most 75 évesen, 47 év távlatából is élete egyik meghatározó élményeként emlékezett vissza a mentés során átéltekre.

Mikor a múmiára emlékeztető sérült alapos kötözése befejeződött, elindultunk vele a Titánok-csarnoka feletti hágcsóhoz. A sérültet kézzel-kézre adogattuk. A hágcsón a sérültet én kísérem minden biztosítás nélkül, Szenthe Istvánék úgy öt-hatan pedig húzták felfelé, szintén izomerőből. A hágcsó tetején a szűkületben úgy tudtam bemenni a szerencsétlen sérültet, hogy egyik lábam a hágcsón, a másik valahogy a sziklafalon volt és löktem egyet, illetve valahogy kiemeltem a sérültet. Kiss doktor a mellette álló Szilvay Pétertől meg is kérdezte, hogy ki ez az artista.

A Titánok hágcsója után tovább folyt az adogatás, valahogy úgy, hogy a hátsók mikor tovább adták a testet, előre kúsztak-másztak a többieknek keresztül. Elég kímeletlen volt a dolog, mert minden előre mászó oda lépett az emberre ahova tudott, de egyetlen jajszó nélkül történt minden, apró vezényszavak hangzottak csak el, például tartsd, emeld, húzd stb. Arra határozottan emlékszem, hogy Brandl Vili néha nagyot sikoltott.

Időközben, úgy hajnali 3–4 óra között megérkezett Miskolcra Majoros Zsuzsa, Tokár Ferenc, Szeremley Szabolcs, Gyurkó Péter és Zámponi Vilma. Őket a 19,45-ös riasztás után mentőautó hozta a helyszínre két mentőorvossal együtt, akik nem szálltak le a barlangba. Egyikük Kubassy László megyei főorvos volt, és vele jött Horváth Endre városi mentő főorvos. Ő ugyan megpróbált leszállni a barlangba, de tömzsi termete miatt többszöri próbálkozás után végül a felszínen maradt.

A második hágcsónál ugyanaz a jelenet játszódott le, mint az elsőnél. Itt nehezebben tudtam a hágcsó tetején kiadni a sérültet, csak többszöri próbálkozás után sikerült. Hajnali négy-öt óra tájban Budapestről is érkezett egy személyautónyi segítség Dénes György vezetésével (aki nem szállt le a barlangba), így a fáradtabbak kimehettek a felszínre. Sajnos a nevek már nem emlékszem, talán Frojimovics Péter volt az egyik budapesti.

Ezen az omladékos és szűk szakaszon nagyon nehezen haladt a sérült. Nehezen lehetett hozzáférni, számtalanszor megakadt a kiálló kövekben a múmia kötése. A kijárattól nem messzire meg kellett állni, mert a sérültnek alig volt pulzusa. Félig lefejtettük róla a kötést és a három orvos infúziót adott, légutakat tisztított, és vért is vettek, amit rögtön a felszínre küldtek, hogy a kórházba érkezve már ne kelljen a vércsoport meghatározásával időt veszíteni.

A bejáratközeli szakaszon nagyon megkínlódtunk, a kanyarokban nem igen fért el a bajba jutott. Már majdnem délelőtt 10 óra volt, mikor végre napvilágra húztuk Szilvay Péterrel ketten a testet. Óriási tömeg volt a felszínen, újságírókra, a falusi előljáróság embereire, rendőrökre és határőrökre emlékszem.

A töbör szélén a sérültet áttettük egy mentőkocsikban rendszeresített hordágyra és elindultunk vele a Szabó-pallag felé vezető úton. Valaki elővett egy félliteres alma vodkát és körbe adta. Nagyot húztam belőle – éppen aznap volt a 19. születésnapom. Szabó-pallagnál lepedőkből nagy kereszt volt a földre kirajzolva helikopter leszállónak, de az a rossz időjárás miatt állítólag Miskolcon kényszerleszállást hajtott végre. A sérültet a mentőautóban elég sokáig kezelték az orvosok. Végül kiadták a

mentőből a sérültet és átadták a bányamentő autóba, ahol vagy tízen Bódvaszilasi az ölkömben tartottuk a testet, nehogy rázkódjék a kátyús úton. Helikopter híján Miskolcra szállították a beteget, és csak később szállították át Budapestre, az Amerikai úti agysebészetre, ahol a baleset után két hónappal elhunyt.

Ezt az utólagos személyes visszaemlékezést azért vettem papírra, mert több helyről olyannyira eltorzultan hallottam vissza a történeteket, hogy szinte rá sem ismertem. A mentésben résztvevőkkel – akik még élnek – a napokban többször is beszéltem, így tudtam papírra vetni 47 év távlatából a történeteket. A visszaemlékezők egybehangzóan életük egyik meghatározó élményeként emlékeztek vissza a történetekre.

Adamkó Péter

AZ MKBT AUSZTRIAI TANULMÁNYÚTJA

2016. október 6–9.között 17 fővel részt vettünk az Osztrák Barlangkutató Szövetség hagyományos éves találkozóján, amelyet ez alkalommal Baden bei Wien-ben rendeztek.

Szállásunk Bad Fischau-ban, a helyi önkormányzat jóvoltából egy üresen álló épület emeleti szintjén volt, ahol ingyen tölthettünk 3 éjszakát.

Az odautazás első napján a Szemlő-hegyi-barlanghoz hasonló Eisenstein-barlangot kerestük fel, majd éppen csak beköltöztünk a szállásra, s már indultunk is Baden-be, mert este már kezdődtek a programok. A nyitó rendezvény egy barlangi ihletésű képzőművészeti kiállítás megnyitója volt, melyet a magyar barlangkutatók között is sokak számára ismert, tavasszal elhunyt Heinz Holzmann emlékére rendeztek.

Másnap csoportunk kisebb része a bécsi Mátyás-hegyi-barlangjaként számon tartott Trocken Loch-ban vett részt egy egész napos túrán. A többiek a Bécsi-medence hévízes barlangjaival ismerkedtek. Ennek a programnak a bevezetéseként először Bad Vöslau-ban az ásványvíz palackozó üzemet kerestük fel, majd egy jó másfélórás autózás után Hundsheim, illetve Bad Deutsch Altenburg térségében három hévízes eredetűnek mondott barlangot látogattunk meg. Közülük a legjelentősebb volt a

Günther-barlang, melynek közelében jelentős orrszarvú leletet is találtak. Ezt követően a Duna közelében két kisebb barlangot kerestünk fel.

Este került sor a barlangnap hivatalos megnyitójára a Ferenc József Múzeumban, illetve ekkor adták át az osztrák szövetség által alapított kitüntetések, az arany medve érmet, illetve a Poldi Furich díjat is. A megnyitót kisebb büfé követte, ahol jófajta zöld veltelini mellett lehetett beszélgetni.

Az Eisenstein-barlangban
(Krekács Károly felvétele)

A szombati napon délelőtt a Baden fölött emelkedő Mitterberg oldalán nyíló számos kisebb-nagyobb barlangot jártuk végig, majd a túra végeztével az egyik túravezető erdei telkén kisebb uzsonna zárta a programot.

Délután került sor a szakmai előadásokra, illetve lehetőség volt városnézésre is. Az osztrák barlangnapok helyszíne általában egy olyan vendéglő, ahol több helyiség áll rendelkezésre valamennyi tagszervezet összejövetelének megtartására. Így volt ez most is, az előtérben működött a regisztráció, két nagyobb teremben zajlottak az előadások, illetve a barlangi mentőszolgálat és az idegenforgalmi barlangok szövetségének az éves gyűlései, vasárnap délelőtt a közgyűlés is itt került megrendezésre, ahol döntöttek a következő barlangnap helyszínéről is, ami Eisenerz közelében lesz. Szombaton este jó hangulatú, zenével kísért beszélgetésekre került sor. Mindehhez a vendéglők nem kérnek bérleti díjat, hiszen a fogyasztás révén jóval nagyobb bevételre tesznek szert.

Vasárnap délelőtt még az Allandi-cseppkőbarlangot kerestük fel, mely a közel-múltban kapott új LED-es világítást, majd egy közös ebéd után indultunk haza.

F. N.

A Günther-barlangban
(Kocsis Ákos felvétele)

HÍREK, HIRDETMÉNYEK

SÚLYOS SÉRÜLÉS A VADÁLLÓ-KÖVEKNÉL

2016. augusztus 16-án este 19 órakor riasztást kapott a Magyar Barlangi Mentőszolgálat. Egy 31 éves nő a mélybe zuhant a turistaútról, állapota igen súlyos és életveszélyes.

A BMSZ 22 fős egysége az Országos Mentőszolgálat és a Pest Megyei Kutató-Mentő Szolgálat megkülönböztető jelzést használó gépkocsijával a helyszínre vonult. A helyszínen a Pilisi Parkerdő munkatársainak közreműködésével igen gyorsan sikerült eljutni a sérülthöz, aki 4–5 métert zuhant, 25–30 métert gurult, és sokkos állapotban volt. Orvosi ellátás után speciális barlangi mentő hordágyon a Dömös határában lévő mentőhöz szállították.

A kórházban koponyasérülést, csigolya-, borda- és medencetörést állapítottak meg, lábadozása és kórházi kezelése még most is folyamatban van.

Adamkó Péter

Speleo Sport árlista november–december

Cordura overall (700 g./m²) extra nagy foltokkal: 24 500 Ft.

Standard overall cordura foltozással: 21 500 Ft.

Hobby overall: 18 500 Ft.

Műnyúl: 11 000 Ft.

Cserélhető betétes térdvédő: 4200 Ft.

Sloszos bag, kicsi: 2500 Ft.

Nagy: 2800 Ft.

Bag 40L: 6800 Ft.

Bag 60L: 7800 Ft.

Bag 80L: 9000 Ft.

Expedíciós bag.: 11 000 Ft.

Petzl Stop: 26 500 Ft.

Pantin: 15 150 Ft.

Croll: 12 050 Ft.

Ascension: 14 350 Ft.

Vertex: 20 550 Ft.

Elia-Elios: 17 200 Ft.

Myo RXP: 22 100 Ft.

Myo: 21 500 Ft.

Tikka XP: 13 750 Ft.

Tikka RXP: 24 350 Ft.

Fixo Duo: 30 100 Ft.

Duo Led14: 35 850 Ft.

Fenix HP 12: max 900 lumen! Ára: 21 800 Ft.

Fenix HP 30: max 900 lumen! aksival, töltővel: 39 500 Ft.

Fenix HP 25R Új termék!: 900 lumen, aksival, töltővel: 27 500 Ft.

Karácsonyi akció: december 8-tól 23-ig minden általunk gyártott termékre 10% kedvezmény!

Üdvözlettel:

Kocsis András

Elérhetőség: www.speleo.hu

1094. Bp. Balázs Béla u.30.

06 20 367 6964,

06 1 785 9551

**Nyitva tartás: h-k-sz: 10-18 óráig,
csütörtök: 10-19 óráig,
péntek: 10-17 óráig.**